

اختلال یاد گیری و راهبردهایی برای عملکرد دانش آموزان در کلاس درس

مؤلفین

شبنم میرزائی وند - مریم فرجی

شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۴۹۵-۲۹۷-۲
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۲۰۱۳۹۹
عنوان و نام پدیدآور	:	اختلال یادگیری و راهبردهایی برای عملکرد دانش آموزان در کلاس درس / مولفین شبنم میرزائی وند، مریم فرجی.
مشخصات نشر	:	تهران: فرهوش، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	:	۱۸۳ ص.
موضوع	:	یادگیری -- اختلالات
موضوع	:	Learning disabilities
موضوع	:	یادگیری -- اختلالات -- درمان
موضوع	:	Learning disabilities -- Treatment
موضوع	:	کودکان ناتوان در یادگیری -- آموزش و پرورش
موضوع	:	Learning disabled children -- Education
رده بندی دیویی	:	۳۷۱
رده بندی کنگره	:	LC۴۷۰۴/م۹۳۳۹۷
سرشناسه	:	میرزائی وند، شبنم، ۱۳۷۲ -
شناسه افزوده	:	فرجی، مریم، ۱۳۵۱ -
وضعیت فهرست نویسی	:	فیفا

اختلال یادگیری و راهبردهایی برای عملکرد دانش آموزان در کلاس درس
شبنم میرزائی وند و مریم فرجی

ناظر فنی: ناهید ایرانشاهی
تایپ: شبنم میرزائی وند
صفحه آرا: اکرم ملک نژاد
طراح جلد: شبنم میرزائی وند
نوبت چاپ: اول - بهار ۱۳۹۷
تیراژ: ۱۰۰۰ جلد
قیمت: ۳۰۰۰۰۰ ریال

کلیه حقوق چاپ و نشر مخصوص و محفوظ ناشر است.

آدرس: میدان انقلاب، ضلع جنوب شرقی، ساختمان مترجمان، پلاک ۱۷، طبقه ۱ و طبقه ۲
نمایشگاه و فروشگاه مرکزی: میدان انقلاب، رویه روی درب اصلی دانشگاه تهران، ساختمان پارسا، پلاک ۲۶ طبقه - ۱
شماره تماس: ۰۹۱۰۷۸۹۲۷۴۷ و ۰۶۶۹۳۱۶۶۹، ۰۶۶۴۰۶۳۰۹، دورنگار: ۸۹۷۸۴۵۵۸
وب سایت: www.farhooshpub.com

به نام خالق نیر اعظم

مقدمه

یکی از بزرگترین جان‌های روزگارمان، عصاره‌ی یک عمر حکمت برآمده از تجربه‌های شخصی و حرفه‌ای است.

یک کدو کاو روان شاد، ختی‌ترتمند راجع به خوانش پریشی در این کتاب به میلیون‌ها انسان پیامی از امید و راهنمایی می‌دهد.

این کتاب ثمره‌ی چندین سال‌تجربیت در حوزه‌ی تعلیم و تربیت کودکان مبتلا به اختلالات یادگیری است.

عشق برای کمک و یاری این کودکان جزء انکیزه‌های ریسندگان این اثر است.

عشق از آن رو در دل به ودیعه گذاشته نشده که همان‌جا بماند، مادامی که عشق به دیگران نبخشاید عشق نیست.

خوانش پریشی یک اصطلاح عام برای تشریح معلولیت آموزشی است.

این معلولیت موجب اختلال در روان‌خوانی یا درک مطلب می‌شود که با اضطراب، حاد، توصیه و دستورالعمل‌های ساده‌ای برای مربیان و والدین است که فراگیری ازاد به خوانش پریشی را تسهیل می‌نماید. هشدارهایی در مراحل یادگیری کودکان داده شده که دانستن آن برای والدین و مربیان کاملاً ضروری است.

چه عدم اطلاع دقیق و کافی از مقوله فراگیری کودکان، گاه موجب اصرار بر روشهایی می‌شود که نتیجه‌ی کاملاً معکوس دارد.

روشهای غلط مبتنی بر پاسخهای آماده و الگوهای از پیش تعیین شده با اصرار بی جا بر حفظ کردن مطلب، آن هم در نخستین مراحل آموزش می تواند جریان فراگیری را مدتها دچار اختلال سازد. نکته ی حائز اهمیت این است که تأکید این تألیف غالباً در مورد فنون و روشهای آموزشی است که اغلب موارد مطرح شده در جوامع مختلف یکسان است و در خصوص عموم کودکان جهان صدق می کند.

این کتاب به عوامل پدید آورنده ی اختلال خواندن، مشکلات خوانش پریشی، دلیل بروز نارسا خوانی، تفاوت اختلال یادگیری با عقب ماندگی می پردازد. در پایان از خوانندگان محترم تقاضا می شود ما را از انتقادات و پیشنهادات خود مطلع سازند تا در چاپ های بعدی مدن پرداخته شود. امیدواریم در مجموع کتاب این گامی در طریق زمینه سازی برای پرورش استعدادها و توان فکری و ذهنی و پیشرفت کودکان باشد.

مریم فرجی - شبنم میرزائی وند

فروردین ۱۳۹۷

فهرست مطالب

فصل اول: کلیات	۱۵
هدف از نگارش کتاب حاضر	۱۵
سؤالات ویژه	۱۹
تعاریف نظری و عملیاتی	۲۰
تعریف نظری	۲۰
تعریف عملیاتی	۲۱
فصل دوم: تاریخچه	۱۱
مقدمه	۱۱
تاریخچه ۱- سلاله ی یادگیری	۱۲
نظریات مرتبط با نارسایی در یادگیری	۱۵
کاربرد نظریات رشدی در نارسایی ویژه در یادگیری	۱۸
کاربرد آموزش مستقیم در نارسایی ویژه در یادگیری	۱۹
کاربرد روانشناسی شناختی در نارسایی ویژه در یادگیری	۲۵
ویژگی های کودکان با نارسایی ویژه در یادگیری	۲۶
علل احتمالی نارسایی ویژه در یادگیری	۳۰
طبقه بندی نارسایی های ویژه در یادگیری	۴۱
نارسایی های اجتماعی- عاطفی- رفتاری	۴۴
نارسایی ادراکی- حرکتی	۴۷
نارسایی نقص توجه	۴۷
تیزهوشان با نارسایی های یادگیری	۴۸
ویژگی های دانش آموزان باهوش دارای ناتوانی یادگیری	۴۹
راهبردهای آموزش برای دانش آموزان دارای ناتوانی یادگیری باهوش	۵۰
راهبردهای یادسپاری	۵۲
راهبردهای سازماندهی	۵۳
راهبردهای نوشتن جملات	۵۴
روش های آموزش	۵۵
هوش های چندگانه و ناتوانی های یادگیری	۵۶
اختلال بیش فعالی / کم توجهی	۵۸
ویژگی های معلم نارسایی های ویژه در یادگیری	۵۹
مدرسه و والدین کودک با نارسایی ویژه در یادگیری	۶۱
توصیه به والدین کودکان با نارسایی های ویژه در یادگیری	۶۳

۶۵	ارزیابی کودکان با نارسایی‌های ویژه در یادگیری
۶۶	مطالعات مغزی
۶۷	ارتباط نوشتاری در نظام یکپارچه زبان
۶۹	روش فرنالد
۷۰	ناتوانی در ریاضیات
۷۲	رفتار اجتماعی و هیجانی
۷۲	راهبردهای ایجاد عزت نفس
۷۳	پیامدهای ناتوانی‌های خواندن
۷۳	نارساخانی
۷۴	لکنت در میان کودکان
۷۶	نقش بازی در دین‌آلودگی یادگیری
۷۷	نقش دین در بیت‌فرندان
۷۹	نارساخوانی
۸۰	مطالعات تشریحی مغز
۸۰	علوم اعصاب و مطالعه مغز
۸۰	مغز: ساختار و کارکردهای آن
۸۱	نیمکره‌های مغز
۸۱	مغز راست، مغز چپ: تفاوت‌های کارکردی
۸۱	تسلط نیمکره‌ای
۸۲	وجوه هشت‌گانه مغز انسان
۸۳	اختلال کارکرد دستگاه عصبی مرکزی
۸۴	الگوی رشد ناهماهنگ
۸۴	دشواری در انجام دادن تکالیف تحصیلی و یادگیری
۸۴	نقش معلم در اجرای موفق‌تر برنامه‌های درسی
۸۵	یادگیری مبتنی بر مغز
۸۶	تئوری‌های شناخت مغز و آموزش
۹۲	پیامدهای پژوهشهای مغز در برنامه درسی
۹۵	فعالیت‌های یادگیری
۹۸	یادگیری پیش‌دبستانی: دستگاه‌های ادراکی
۹۸	مفهوم جهت ادراکی
۹۹	اضافه بار دستگاه‌های ادراکی
۱۰۰	ادراک شنیداری
۱۰۰	آگاهی از نظام واجی

۱۰۱.....	تمایز شنیداری
۱۰۱.....	حافظه شنیداری
۱۰۱.....	توالی شنیداری
۱۰۱.....	ترکیب شنیداری
۱۰۲.....	ادراک دیداری
۱۰۲.....	تمایز دیداری
۱۰۲.....	تمایز شکل - زمینه
۱۰۲.....	بندش دیداری
۱۰۳.....	روابط فضایی
۱۰۳.....	تشخیص اشیاء و حروف
۱۰۳.....	ادراک اجزاء و وارونگی ها
۱۰۴.....	ادراک کا و جزء
۱۰۴.....	ادراک مساوی و ترتیبی
۱۰۴.....	زبان‌شناسی و یادگیری زبان
۱۰۵.....	نگرش به زبان
۱۰۵.....	نظام‌های زبان‌شناختی
۱۰۶.....	زبان شفاهی: خواندن و نوشتن: بسمی و بی‌سارچ
۱۰۸.....	اشکال گوناگون نظام زبان
۱۰۹.....	زبان به منزله فرآیند برقراری ارتباط
۱۰۹.....	نظریه‌های چگونگی فراگیری زبان در کودکان
۱۰۹.....	نظریه‌های فطری‌نگر
۱۱۰.....	نظریه‌های شناختی
۱۱۰.....	نظریه‌های اجتماعی
۱۱۱.....	مشکلات زبانی دانش‌آموزان دچار ناتوانی‌های یادگیری
۱۱۲.....	کندی در نامگذاری: مشکل واژه‌یابی
۱۱۲.....	اختلالات زبانی
۱۱۴.....	گوش دادن
۱۱۴.....	درک واژه‌ها و مفاهیم
۱۱۵.....	عصب‌شناسی
۱۱۵.....	چشم پزشکی
۱۱۶.....	گوش پزشکی
۱۱۶.....	روان‌پزشکی
۱۱۷.....	سایر تخصص‌های پزشکی

۱۱۷	الگوهای برنامه درسی دوره اول کودکی
۱۱۷	تمرین خاص رشد ذهنی
۱۱۸	برنامه درسی غنی سازی
۱۱۹	برنامه آموزشی مستقیم
۱۲۰	برنامه درسی با تأکیدی شناختی
۱۲۰	الگوهای ترکیبی برنامه درسی دوره اول کودکی
۱۲۱	استفاده از فناوری برای کودکان خردسال دچار ناتوانی
۱۲۲	آموزش بالینی
۱۲۳	چگونگی آموزش بالینی
۱۲۵	ملاحظات زیست محیطی
۱۲۶	محیط خانه
۱۲۶	محیط مدرسه
۱۲۷	محیط اجتماعی
۱۲۷	محیط فرهنگی و زیبایی
۱۲۸	طبقه بندی روش های تدریس
۱۲۹	تحلیل دانش آموز
۱۲۹	رویکردهای پردازش شناختی
۱۳۰	رویکردهای تدریس
۱۳۱	طبقه بندی روش های تدریس
۱۳۱	رویکرد مراحل رشد کودک
۱۳۲	رویکرد راهبردهای یادگیری
۱۳۳	تحلیل برنامه درسی
۱۳۳	رویکرد یادگیری در حد تسلط
۱۳۴	رویکرد فنون ویژه
۱۳۵	رویکرد مواد آموزشی
۱۳۵	تحلیل محیط
۱۳۶	رویکرد رفتاری
۱۳۶	رویکرد روان درمان بخش
۱۳۸	رویکرد آموزش و پرورش
۱۳۸	مفاهیم ضمنی نظام طبقه بندی
۱۳۹	مهار متغیرهای آموزش
۱۳۹	سطح دشواری
۱۴۰	فضا

زمان	۱۴۰
زبان	۱۴۰
روابط بیان فردی	۱۴۱
فصل سوم: پژوهش در داخل و خارج از کشور	۱۴۳
داخل کشور	۱۴۳
تحقیقات خارج از کشور	۱۴۵
جمع‌بندی	۱۴۷
توصیه به محققان بعدی	۱۴۹
پیشنهادهای مبتنی بر تجارب محقق به مسئولان	۱۴۹
قهرست منابع، آخذ فارسی	۱۵۱
ضمائم	۱۵۳
نتایج سوال ۱- آیا درک معنی کلمه توسط دانش‌آموز بر عملکرد تحصیلی مؤثر است؟	۱۵۶
نتایج سوال ۲- آیا درک معنی کلمه توسط دانش‌آموز بر عملکرد تحصیلی مؤثر است؟	۱۵۶
نتایج سوال ۳- آیا درک مفاهیم اصلی متن توسط دانش‌آموز بر عملکرد تحصیلی مؤثر است؟	۱۵۷
نتایج سوال ۴- آیا عدم درک استعارات انشایی توسط دانش‌آموز بر عملکرد تحصیلی مؤثر است؟	۱۵۷
نتایج سوال ۵- آیا عدم درک دسریب شغلی توسط دانش‌آموز بر عملکرد تحصیلی مؤثر است؟	۱۵۸
نتایج سوال ۶- آیا درک تفاوت‌های حروف توسط دانش‌آموز بر عملکرد تحصیلی مؤثر است؟	۱۵۸
نتایج سوال ۷- آیا درک شباهت‌های حروف توسط دانش‌آموز بر عملکرد تحصیلی مؤثر است؟	۱۵۹
نتایج سوال ۸- آیا درک تشخیص صداهای مختلف توسط دانش‌آموز بر عملکرد تحصیلی مؤثر است؟	۱۵۹
نتایج سوال ۹- آیا دانش‌آموز مطابق با توانایی ذهنی به صرفت تحصیلی دارد؟	۱۶۰
نتایج سوال ۱۰- آیا توانایی ذهنی دانش‌آموزان پایین‌تر از همسالانشان است؟	۱۶۰
نتایج سوال ۱۱- چه میزان دید ناکافی بر عملکرد تحصیلی مؤثر است؟	۱۶۱
نتایج سوال ۱۲- چه میزان شنوایی بر عملکرد تحصیلی مؤثر است؟	۱۶۱
نتایج سوال ۱۳- چه میزان حس لامسه بر عملکرد تحصیلی مؤثر است؟	۱۶۲
نتایج سوال ۱۴- چه میزان حس چشایی بر عملکرد تحصیلی مؤثر است؟	۱۶۲
نتایج سوال ۱۵- آیا سطح تحصیلات پایین خانواده بر عملکرد تحصیلی مؤثر است؟	۱۶۳
نتایج سوال ۱۶- آیا شرایط اقتصادی پایین خانواده بر عملکرد تحصیلی مؤثر است؟	۱۶۴
نتایج سوال ۱۷- آیا اختلالات و درگیری‌های خانواده بر عملکرد تحصیلی مؤثر است؟	۱۶۴
نتایج سوال ۱۸- آیا موقعیت شغلی خانواده بر عملکرد تحصیلی مؤثر است؟	۱۶۵
نتایج سوال ۱۹- آیا اعتقادات مذهبی خانواده بر عملکرد تحصیلی مؤثر است؟	۱۶۵
نتایج سوال ۲۰- آیا وضعیت جمعیتی (هسته‌ای-گسترده) بر عملکرد تحصیلی مؤثر است؟	۱۶۶
نتایج سوال ۲۱- آیا گفتار نامشخص، ناقص و نامفهوم بر عملکرد تحصیلی مؤثر است؟	۱۶۶
نتایج سوال ۲۲- آیا بیان کلمات به شکل مقطع و شکسته بر عملکرد تحصیلی مؤثر است؟	۱۶۷

- نتایج سوال ۲۴- آیا تلفظ نامرتب و جابجایی صداهاى کلمات و حروف بر عملکرد تحصیلى مؤثر است؟ ۱۶۷
- نتایج سوال ۲۵- آیا تکرار مکرر یک واژه، هجا و صدا بر عملکرد تحصیلى مؤثر است؟ ۱۶۸
- نتایج سوال ۲۶- آیا عدم کنترل در بیان جملات و عبارات بر عملکرد تحصیلى مؤثر است؟ ۱۶۸
- نتایج سوال ۲۷- آیا عدم آگاهی معلمان از اصول یادگیرى بر عملکرد تحصیلى مؤثر است؟ ۱۶۹
- نتایج سوال ۲۸- آیا فضای آموزشی نامناسب بر عملکرد تحصیلى مؤثر است؟ ۱۶۹
- نتایج سوال ۲۹- آیا عدم امکانات آموزشی مناسب بر عملکرد تحصیلى مؤثر است؟ ۱۷۰
- نتایج سوال ۳۰- آیا محتوای آموزشی نامناسب بر عملکرد تحصیلى مؤثر است؟ ۱۷۰
- نتایج سوال ۳۱- آیا روش‌های تدریس نامناسب بر عملکرد تحصیلى مؤثر است؟ ۱۷۱